Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2026/1021

11.5.2026

DIREKTIVA (EU) 2026/1021 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 29. aprila 2026

o boju proti korupciji, nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2003/568/PNZ in Konvencije o boju proti korupciji uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic Evropske unije ter spremembi Direktive (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 82(1), točka (d), ter člena 83(1) in (2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ([2]),

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ([3]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Korupcija ostaja velik problem na ravni Unije, kar ogroža stabilnost in varnost družb, saj med drugim omogoča organizirani kriminal in druga huda kazniva dejanja. Korupcija spodkopava demokratične institucije in univerzalne vrednote, na katerih temelji Unija, zlasti pravno državo, demokracijo, enakost in varstvo temeljnih pravic. Ogroža razvoj, blaginjo ter trajnostnost in vključevalnost naših gospodarstev. Boj proti korupciji je bistven za krepitev kakovosti demokracije in popolno uresničitev pravne države. Za učinkovito preprečevanje korupcije in boj proti njej je potreben celovit in večdisciplinaren pristop. Namen te direktive je obravnavanje korupcije z uporabo kazenskega prava, da bi se omogočilo boljše čezmejno sodelovanje med pristojnimi organi.

(2) Okvirni sklep Sveta 2003/568/PNZ ([4]) določa zahteve glede inkriminacije korupcije v zasebnem sektorju. Konvencija, pripravljena na podlagi člena K.3(2)(c) Pogodbe o Evropski uniji, o boju proti korupciji uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic Evropske unije ([5]) (v nadaljnjem besedilu: Konvencija o boju proti korupciji uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic Evropske unije) obravnava nekatera dejanja korupcije uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic na splošno. Vendar ta instrumenta nista dovolj celovita, sedanja inkriminacija korupcije pa se med državami članicami razlikuje, kar ovira skladen in učinkovit odziv po vsej Uniji. Pojavile so se tudi vrzeli pri izvrševanju in ovire pri sodelovanju med pristojnimi organi različnih držav članic. Namen te direktive je spremeniti in razširiti določbe teh instrumentov. Zadevnih sprememb je po številu in vsebini veliko, zato bi bilo treba zaradi jasnosti oba instrumenta v celoti nadomestiti za države članice, za katere je ta direktiva zavezujoča.

([1]) UL C, C/2024/886, 6.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/886/oj.
([2]) UL C, C/2024/1048, 9.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1048/oj.
([3]) Stališče Evropskega parlamenta z dne 26. marca 2026 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 21. aprila 2026.
([4]) Okvirni sklep Sveta 2003/568/PNZ z dne 22. julija 2003 o boju proti korupciji v zasebnem sektorju (UL L 192, 31.7.2003, str. 54, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2003/568/oj).
([5]) Konvencija, pripravljena na podlagi člena K.3(2)(c) Pogodbe o Evropski uniji, o boju proti korupciji uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic Evropske unije (UL C 195, 25.6.1997, str. 2).

(3) Obstoječi pravni okvir bi bilo treba posodobiti in okrepiti, da se omogoči učinkovit boj proti korupciji po vsej Uniji. Namen te direktive je inkriminacija kaznivih dejanj korupcije, kadar so storjena naklepno. Naklep in vedenje se lahko ugotovi na podlagi objektivnih in stvarnih okoliščin. Ker so v tej direktivi določena minimalna pravila, lahko države članice v zvezi s kaznivimi dejanji korupcije sprejmejo ali ohranijo tudi strožja pravila. Ta direktiva temelji na obstoječem pravnem okviru in se ne bi smela razlagati na način, ki bi oslabil veljavna nacionalna protikorupcijska pravila.

(4) Korupcija je nadnacionalni pojav, ki vpliva na vse družbe in gospodarstva. Ukrepi, sprejeti na nacionalni ravni ali ravni Unije, bi morali priznati to mednarodno razsežnost. Pri ukrepih Unije bi bilo zato treba upoštevati delo Skupine držav proti korupciji pri Svetu Evrope (GRECO), Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) ter Urada Združenih narodov za droge in kriminal (UNODC).

(5) Za različne oblike korupcije je potreben usklajen in harmoniziran pristop med državami članicami, da bi učinkovito odpravili njene temeljne vzroke in posledice. Da bi učinkovito obravnavali korupcijo, so potrebni preventivni in represivni mehanizmi. Države članice se spodbujajo, naj v okviru boja proti korupciji sprejmejo različne preventivne in zakonodajne ukrepe ter ukrepe sodelovanja. Medtem ko je korupcija predvsem kaznivo dejanje, pri čemer so specifična kazniva dejanja korupcije in z njo povezana kazniva dejanja opredeljena v nacionalnem in mednarodnem pravu, lahko neuspešno zagotavljanje integritete, nerazkrita nasprotja interesov ali resne kršitve pravil integritete, če se ne obravnavajo, vodijo v kazniva dejanja korupcije. Preprečevanje korupcije zmanjšuje potrebo po kazenski represiji in ima širše koristi pri spodbujanju zaupanja javnosti in vodenju ravnanja javnih uslužbencev. Učinkoviti protikorupcijski pristopi v vseh državah članicah bi morali temeljiti na ukrepih za povečanje preglednosti in integritete, vključno z urejanjem področij, kot so nasprotje interesov, lobiranje in pojav vrtljivih vrat. Javni organi bi si morali prizadevati za najvišje standarde integritete, preglednosti in svobode pred neprimernim vplivanjem, ki so pomemben del obravnavanja korupcije v širšem smislu. Javna služba, v kateri so zaposleni posamezniki, ki imajo visoko raven usposobljenosti in integritete, je temeljni steber učinkovitih, preglednih in uspešnih držav članic, katerih cilj je učinkovito izkoreninjenje korupcije. Povečanje preglednosti, učinkovitosti in uporabe objektivnih meril pri zaposlovanju in napredovanju javnih uslužbencev bi lahko pripomoglo k takemu zaposlovanju. Ker ima tudi zasebni sektor ključno vlogo pri preprečevanju in odkrivanju korupcije, lahko države članice spodbujajo oblikovanje in izvajanje trdnih in učinkovitih mehanizmov za zagotavljanje skladnosti v zasebnih podjetjih. Države članice lahko sodelujejo pri razvoju skupnih smernic, da bi zagotovile skupni pristop glede učinkovitosti takih mehanizmov za zagotavljanje skladnosti, ki bi lahko vključevali shemo tveganja, kodeks ravnanja, oceno, ki jo izvede tretja oseba, ter notranjo kontrolo in revizijo.

(6) Čeprav ta direktiva v celoti spoštuje vse ustrezne določbe nacionalnih ustav, ustavnih načel in zakonov, je treba poudariti, da bi neupravičena zaščita posameznikov, zlasti tistih, ki opravljajo javne funkcije, pred odgovornostjo za kazniva dejanja korupcije lahko ogrozila zaupanje javnosti na način, ki ni združljiv s cilji te direktive.

(7) Države članice bi morale imeti brez poseganja v svojo institucionalno in upravno avtonomijo vzpostavljene organe ali organizacijske enote, ki bi imele nalogo preprečevanja in zatiranja korupcije. Na podlagi te direktive državam članicam ni treba ustanoviti novih organov ali organizacijskih enot, kot so specializirana sodišča, poleg tega pa se lahko odločijo, da istemu organu ali organizacijski enoti zaupajo preventivne in represivne funkcije ter naloge, povezane z drugimi kaznivimi dejanji, kot je organizirani kriminal. V skladu z načelom avtonomije držav članic ni nujno, da so taki organi ali enote osrednji organi ali organizacijske enote. Ob polnem spoštovanju institucionalne in upravne avtonomije držav članic bi morali protikorupcijski organi, kadar so pristojni za sprejemanje odločitev o zadevah, s katerimi so bili seznanjeni ali ki so jih sami odkrili, ali za oblikovanje morebitnih priporočil, ki se jim zdijo potrebna, delovati brez neprimernega vmešavanja ali neprimernega vplivanja s strani drugih, s čimer se zaščitijo pred neprimernim zunanjim vmešavanjem ali pritiskom. Da bi zagotovili učinkovito delovanje takih organov ali organizacijskih enot, bi morale države članice zagotoviti, da so viri in pooblastila, ki so takim organom ali organizacijskim enotam dodeljeni, sorazmerni z ustreznim upravljanjem njihovih nalog ter da omogočajo pridobivanje specializiranega znanja o preprečevanju in zatiranju korupcije.

(8) Za ozaveščanje državljanov o obsegu, značilnostih in učinkih korupcije bi moralo biti mogoče sprejeti različne ukrepe, med drugim v sodelovanju z ustreznimi deležniki, kot so civilna družba, akademski krogi in mediji. Taki ukrepi bi lahko na primer vključevali namenske vire informacij, zbirke publikacij in ustrezne predpise ter kampanje in seminarje za ozaveščanje, ki bi bili v razumljivem jeziku odprti za javnost.

(9) Unija je pogodbenica Konvencije Združenih narodov proti korupciji (MKZNPK), ki je najcelovitejši mednarodni pravni instrument za boj proti korupciji, v njem pa so združeni ukrepi za preprečevanje korupcije in boj proti njej. Konvencija določa, da morajo pogodbenice sprejeti zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi kot kazniva dejanja določijo podkupovanje, poneverbo in pranje denarja, ter proučiti možnosti za sprejetje zakonodajnih ali drugih ukrepov za inkriminacijo dodatnih dejanj, kot so zloraba uradnega položaja, trgovanje z vplivom in nezakonita obogatitev. V skladu z zavezami iz politične izjave z naslovom „Naša skupna zaveza za učinkovito reševanje izzivov in izvajanje ukrepov za preprečevanje korupcije in boj proti njej ter okrepitev mednarodnega sodelovanja“, ki jo je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela leta 2021 na posebnem zasedanju o boju proti korupciji, bi morala Unija v največji možni meri preseči minimalne zahteve iz MKZNPK ter določiti dodatne ukrepe za preprečevanje korupcije in boj proti njej. V tej direktivi so upoštevane ugotovitve in najboljše prakse, ki izhajajo iz mehanizma za pregled izvajanja MKZNPK.

(10) Ob upoštevanju razvoja groženj korupcije in pravnih obveznosti Unije in držav članic na podlagi mednarodnega prava ter ob upoštevanju razvoja nacionalnih pravnih okvirov bi bilo treba opredelitev kaznivih dejanj korupcije v vseh državah članicah še bolj približati, da bi bolj celovito zajemala korupcijsko ravnanje.

(11) Da bi se izognili nekaznovanosti za kazniva dejanja korupcije v javnem sektorju, je treba natančno opredeliti področje uporabe te direktive. Prvič, pojem javni uslužbenec bi moral zajemati tudi osebe, ki delajo v mednarodnih organizacijah, vključno z institucijami, agencijami in organi Unije ter mednarodnimi sodišči. Drugič, ker številni subjekti ali osebe opravljajo javne naloge, ne da bi imeli uradni položaj, bi moral pojem javni uslužbenec zajemati vse zadevne uslužbence, ki so imenovani, izvoljeni ali zaposleni na podlagi pogodbe in opravljajo uradno upravno ali sodniško funkcijo, ter vse osebe, ki opravljajo javne naloge in so jim zaupana javna pooblastila ali so v zvezi z opravljanjem take javne naloge pod kontrolo ali nadzorom javnih organov, tudi če nimajo uradnega položaja. V tej direktivi bi morala opredelitev javnega uslužbenca zajemati tudi osebe, ki opravljajo javne naloge v podjetjih v državni lasti in podjetjih pod državnim nadzorom ter v fundacijah za upravljanje premoženja in zasebnih podjetjih, ki opravljajo javne naloge, ter v pravnih osebah, ki jih ta podjetja ustanovijo ali vzdržujejo. Vsaka oseba, ki opravlja zakonodajno funkcijo na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, bi morala biti za namene te direktive in v skladu z nacionalnim pravom izenačena z nacionalnim uradnikom.

(12) Visoke uradnike bi bilo treba razumeti kot osebe, ki opravljajo ključne izvršilne, upravne, zakonodajne ali sodne funkcije. Take funkcije lahko vključujejo dejavno sodelovanje pri razvoju ali izvajanju vladnih funkcij, določanje in izvajanje politik, izvrševanje zakonov, predlaganje ali izvajanje zakonodaje, sprejemanje in izvajanje podzakonskih aktov ali normativnih odlokov, sprejemanje odločitev o javnofinančnih odhodkih in imenovanju posameznikov na ključne izvršilne, upravne, zakonodajne ali sodne funkcije ter odločanje o sodnih zadevah. Visoki uradniki lahko vključujejo nacionalne uradnike, kot so vodje centralne in regionalne vlade, člane centralne in regionalne vlade, namestnike ministrov, državne sekretarje, ključne politične svetovalce, vodje in člane kabineta ministra, kadar je ustanovljen, ter člane parlamentarnih domov, člane ustavnih in vrhovnih sodišč, generalnega državnega tožilca in člane vrhovnih revizijskih institucij, ter člane kolegija komisarjev Evropske komisije in poslance Evropskega parlamenta.

(13) Okrepiti je treba pravni okvir za boj proti podkupovanju ter zagotoviti, da imajo organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja ter pregona kaznivih dejanj na voljo učinkovita in sorazmerna orodja. Kar zadeva podkupovanje javnih uslužbencev, je mogoče razlikovati med dvema vrstama podkupovanja. Aktivno podkupovanje v javnem sektorju nastopi, kadar oseba obljubi, ponudi ali da kakršno koli nedovoljeno korist, da bi vplivala na javnega uslužbenca. Pasivno podkupovanje v javnem sektorju nastopi, kadar javni uslužbenec zahteva ali sprejme tako nedovoljeno korist ali pa sprejme ponudbo ali obljubo take koristi, da bi opravil določeno dejanje ali da ga ne bi opravil. Koristi so lahko materialne ali nematerialne ter denarne ali nedenarne. Korist se ne šteje za nedovoljeno, kadar je na primer dovoljena z zakonom ali upravnimi pravili ali v primerih malenkostnih daril ali daril zelo male vrednosti. V tej direktivi bi morala biti določena tudi minimalna pravila o podkupovanju in drugih oblikah korupcije v zasebnem sektorju, kjer med neposredne žrtve spadajo podjetja, ki so na nepravičen način prizadeta, in kjer bi lahko posamezna podkupnina ovirala svobodno konkurenco. Kaznivo dejanje podkupovanja v javnem sektorju temelji na kaznivih dejanjih pasivne in aktivne korupcije, opredeljenih v členih 2 in 3 Konvencije o boju proti korupciji uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic Evropske unije, ter se ne bi smelo razlagati ali uporabljati na način, ki bi bil prizanesljivejši od navedenih določb Konvencije.

(14) Ravnanje v nasprotju s poklicnimi dolžnostmi s strani direktorjev ali zaposlenih v subjektih zasebnega sektorja pri opravljanju gospodarskih, finančnih ali poslovnih dejavnosti lahko škoduje interesom podjetja zasebnega sektorja in lahko tudi izkrivlja konkurenco v zvezi z nakupom blaga ali komercialnih storitev v škodo morebitnih konkurentov in širše javnosti. Cilj inkriminacije podkupovanja v zasebnem sektorju je preprečiti obe vrsti škodovanja. To bi moralo prispevati k preprečevanju poseganja tretjih oseb v pošteno poslovanje z obljubo, ponujanjem ali dajanjem kakršne koli nedovoljene koristi direktorjem ali zaposlenim v subjektih zasebnega sektorja, da bi ti opravili določeno dejanje ali da ga ne bi opravili, pri tem pa kršili svoje dolžnosti (aktivno podkupovanje v zasebnem sektorju). V kaznivo dejanje bi morali biti zajeti tudi direktorji in zaposleni v subjektih zasebnega sektorja, ki zahtevajo ali sprejmejo kakršno koli nedovoljeno korist ali sprejmejo ponudbo ali obljubo take koristi, da bi opravili določeno dejanje ali da ga ne bi opravili, pri tem pa kršili svoje dolžnosti (pasivno podkupovanje v zasebnem sektorju).

(15) Za zagotovitev, da javni uslužbenci ne škodujejo naklepno finančnim interesom zadevnega javnega ali zasebnega subjekta z uporabo sredstev za druge namene, kot so bila predvidena, bi bilo treba določiti pravila o kaznivem dejanju poneverbe premoženja s strani javnih uslužbencev, katerega upravljanje jim je zaupano. Da bi se poneverba štela za kaznivo dejanje, bi morala privesti do koristi za javnega uslužbenca ali tretjo osebo ali do škode za finančne interese zadevnega javnega ali zasebnega subjekta. Za celovit pristop k boju proti korupciji se države članice spodbujajo, naj inkriminirajo tudi poneverbo v zasebnem sektorju. Države članice kaznivega dejanja ne bi smele opredeliti tako, kot da sta zanj potrebni tako ugotovljena škoda kot korist.

(16) Vplivanje na javne nosilce odločanja z namenom pridobitve nedovoljene koristi lahko resno ovira pravilno delovanje javnih uprav. Da bi ustrezno obravnavali tako vplivanje, bi morali zakonski znaki kaznivega dejanja trgovanja z vplivom, kadar je storjeno naklepno, zajemati dve različni situaciji. Prvič, kaznivo dejanje bi moralo zajemati obljubo, ponujanje ali dajanje kakršne koli nedovoljene koristi za neprimerno vplivanje z namenom pridobitve nedovoljene koristi s strani javnega uslužbenca. Drugič, zajemati bi moralo tudi zahtevanje ali sprejetje kakršne koli nedovoljene koristi ali sprejetje ponudbe ali obljube take koristi z namenom neprimernega vplivanja, da bi se s strani javnega uslužbenca pridobila nedovoljena korist. Tako ravnanje bi moralo biti kaznivo dejanje ne glede na to, ali je bil vpliv zatrjevan ali resničen in ali je bil izveden in ali je privedel do želenega rezultata ali ne. Kaznivo dejanje ne bi smelo zajemati zakonitega izvajanja priznanih oblik zastopanja interesov ali pravnega zastopanja, katerih namen je lahko legitimno vplivati na javno odločanje, ki pa ne vključujejo nedovoljene izmenjave koristi. Take oblike zastopanja interesov, kot so zagovorništvo, se pogosto izvajajo v reguliranem okolju, in sicer prav zato, da se prepreči, da bi zaradi pomanjkanja preglednosti odprle vrata korupciji. Dobro delujoča dodatna pravila o razkrivanju nasprotij interesov, pojavu vrtljivih vrat ali financiranju političnih strank lahko prav tako prispevajo k preprečevanju sivih območij in neprimernega vplivanja. Za namene kaznivega dejanja trgovanja z vplivom nedovoljena korist pri izvajanju neprimernega vpliva vključuje plačilo za navedene oblike zastopanja, kadar se take dejavnosti izvajajo na način, ki izpolnjuje druge elemente kaznivega dejanja, tudi zaradi zadevne kršitve veljavnih pravil.

(17) Nezakonito izvajanje javnih funkcij bi lahko ogrozilo zaupanje javnosti, pravno državo in ekonomsko pravičnost ter lahko resno škoduje javnemu interesu. Da bi preprečili tako škodo, bi morale države članice opredeliti hude kršitve prava, ne glede na to, ali gre za dejanja ali opustitve dejanj ali oboje. Take resne kršitve lahko na primer vključujejo kršitev zakonodajnih ali regulativnih določb, ki naj bi zagotavljale prost dostop in pogodbe pod enakimi pogoji za kandidate, ali namerno napačno uporabo prava s strani sodnikov ali arbitrov. Države članice bi morale imeti možnost, da omejijo uporabo kaznivega dejanja nezakonitega opravljanja javnih funkcij na določene kategorije javnih uslužbencev. Pri ugotavljanju zadevnih resnih kršitev prava bi lahko države članice med drugim upoštevale, ali je ravnanje storjeno z namenom pridobitve nedovoljene koristi za zadevnega uradnika ali za tretjo osebo oziroma ali je storjeno z namenom škodovanja zakonitim pravicam ali interesom osebe.

(18) Oviranje pravosodja je poleg drugih kaznivih dejanj kaznivo dejanje, storjeno v podporo korupciji. To je priznano v kazenskem pravu držav članic. Zato je treba inkriminirati oviranje pravosodja, ki vključuje uporabo fizične sile, grožnje ali ustrahovanja ali nagovarjanje h krivi izpovedbi ali predložitvi lažnih dokazov. To kaznivo dejanje bi moralo zajemati tudi dejanja, katerih cilj je vplivati na pričanje ali izvajanje dokazov ali na izvajanje uradnih dolžnosti sodnih uradnikov ali uradnikov organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj. V skladu z MKZNPK se ta direktiva uporablja samo za oviranje pravosodja v postopkih v zvezi s kaznivimi dejanji korupcije. Države članice pri prenosu te direktive ne bi smele biti zavezane določiti oviranje pravosodja v zvezi s kaznivimi dejanji korupcije, kot je določeno v poglavju II te direktive, kot posebno kaznivo dejanje, kadar njihovo nacionalno pravo vključuje splošno določbo, s katero se oviranje pravosodja inkriminira in ki se uporablja za vsa kazniva dejanja, vključno s korupcijo. Države članice lahko tako ravnanje inkriminirajo tudi z več kaznivimi dejanji na nacionalni ravni.

(19) Korupcijo žene želja po pridobitvi nedovoljenih ekonomskih in drugih koristi. Da bi zmanjšali spodbude za posameznike in hudodelske združbe za storitev novih kaznivih dejanj in posameznike odvrnili od tega, da bi privolili v to, da postanejo navidezni lastniki premoženja, bi bilo treba inkriminirati obogatitev s kaznivimi dejanji korupcije. To pa bi moralo otežiti prikrivanje nezakonito pridobljenega premoženja ter zmanjšati širjenje korupcije in škodo, povzročeno družbi. Pristojnim organom pri odkrivanju morebitne nezakonite obogatitve pomaga preglednost. V jurisdikcijah, v katerih morajo javni uslužbenci redno prijavljati svoje premoženje, tudi ob prevzemu in prenehanju funkcije, lahko organi na primer ocenijo, ali prijavljeno premoženje ustreza prijavljenim dohodkom.

(20) Države članice bi morale sprejeti ukrepe, s katerimi bi kot kaznivo dejanje opredelile naklepno skrivanje ali prikrivanje prave narave, izvora, nahajanja, razpolaganja, gibanja premoženja, pravic v zvezi s premoženjem ali lastništva premoženja, ob zavedanju, da je bilo tako premoženje pridobljeno s storitvijo kaznivih dejanj podkupovanja v javnem ali zasebnem sektorju, poneverbe, trgovanja z vplivom, oviranja pravosodja ali napeljevanja, pomoči in poskusa, kot je določeno v tej direktivi.

(21) Nezakonito politično financiranje je lahko sredstvo za spodbujanje nosilcev odločanja k sprejemanju odločitev, ki bi lahko bile v interesu financerja. Države članice bi morale razmisliti o ustreznem ukrepanju proti vrstam nezakonitega političnega financiranja v skladu z načelom sorazmernosti ter pravili o odgovornosti in preglednosti na ravni Unije in nacionalni ravni, pri tem pa v celoti spoštovati temeljne svoboščine notranjega trga in volilne pravice državljanov Unije. Čeprav ta direktiva tega ne ureja, bi lahko države članice razmislile o inkriminaciji takega nezakonitega političnega financiranja, kadar ogroža demokracijo v državah članicah in Uniji.

(22) Kaznivo dejanje obogatitve s kaznivimi dejanji korupcije bi moralo zajemati ravnanje javnega uslužbenca, ki pridobi, poseduje ali uporablja premoženje, za katerega ve, da je bilo pridobljeno s kaznivimi dejanji korupcije, ki jih je storil drug javni uslužbenec. Kazniva dejanja obogatitve s kaznivimi dejanji korupcije in prikrivanja ne posegajo v Direktivo (EU) 2018/1673 Evropskega parlamenta in Sveta ([6]), zlasti ne v člen 3(5) ter uvodno izjavo 11 o „lastnem pranju denarja“ navedene direktive, kadar je ustrezno. Pri ugotavljanju, ali je bilo premoženje pridobljeno na podlagi kakršne koli kaznive udeležbe pri kaznivem dejanju korupcije in ali je zadevna oseba to vedela, bi bilo treba upoštevati posebne okoliščine primera, na primer dejstvo, da je vrednost premoženja nesorazmerna z zakonitimi dohodki obdolženca ter da sta se kriminalna dejavnost in pridobitev premoženja zgodili v istem časovnem okviru. Poznavanje vseh dejanskih elementov ali vseh okoliščin v zvezi s kaznivo udeležbo, vključno z identiteto storilca, ne bi smelo biti potrebno. Poleg tega se lahko premoženjska korist, pridobljena s kaznivimi dejanji korupcije, odvzame na podlagi Direktive (EU) 2024/1260 Evropskega parlamenta in Sveta ([7]). Navedena direktiva vključuje tudi določbe o drugih vrstah odvzema, ki pod določenimi pogoji vključujejo odvzem premoženjske koristi ali drugega premoženja, katerega vrednost ustreza premoženjski koristi, ki jo je osumljenec ali obdolženec prenesel na tretje osebe ali so jo tretje osebe pridobile od osumljenca ali obdolženca, kadar so zadevne tretje osebe vedele ali bi morale vedeti, da je bil namen prenosa ali pridobitve izogibanje odvzemu.

(23) Da bi preprečili korupcijo po vsej Uniji, bi morale države članice določiti minimalne vrste in ravni kazenskih in nekazenskih sankcij za kazniva dejanja, opredeljena v tej direktivi. Zgornje meje zaporne kazni in drugih sankcij bi morale biti dovolj visoke, da bi odvračale morebitne storilce kaznivih dejanj ter odražale škodljivost korupcije. Hkrati bi morale biti te meje sorazmerne s težo posameznega kaznivega dejanja korupcije in skladne z ravnmi kazenskih sankcij, določenimi v pravu Unije in nacionalnem pravu. Države članice bi morale zagotoviti, da se sankcije izvršujejo v obsegu, ki je potreben za odvračanje od storitve teh kaznivih dejanj. Če je z nacionalnim pravom določena možnost pogojne obsodbe ali pogojne odložitve izreka kazni, predčasnega odpusta, pogojnega odpusta ali pomilostitve oseb, obsojenih za katero koli kaznivo dejanje iz te direktive, bi morali imeti pravosodni organi možnost, da med drugim upoštevajo težo zadevnih kaznivih dejanj.

([6]) Direktiva (EU) 2018/1673 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o boju proti pranju denarja z uporabo kazenskega prava (UL L 284, 12.11.2018, str. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1673/oj).

([7]) Direktiva (EU) 2024/1260 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. aprila 2024 o povrnitvi in odvzemu premoženja (UL L, 2024/1260, 2.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1260/oj).

(24) Ta direktiva ne bi smela vplivati na pravilno in učinkovito uporabo disciplinskih ukrepov ali sankcij, ki niso kazenske narave, na primer upravnih sankcij. Sankcije, ki jih ni mogoče enačiti s kazenskimi sankcijami in so bile zadevni osebi izrečene za isto ravnanje, se lahko upoštevajo pri obsodbi te osebe za kaznivo dejanje, opredeljeno v tej direktivi. V celoti bi bilo treba spoštovati načelo prepovedi ponovnega sojenja ali kaznovanja zaradi istega kaznivega dejanja (*ne bis in idem*).

(25) Države članice se spodbujajo, naj svojim pristojnim organom omogočijo, da poleg zaporne kazni ali namesto nje naložijo sankcije ali ukrepe, ki niso nujno kazenske narave, kot so izključitev iz postopkov javnega naročanja ali začasna prepoved kandidiranja za javno funkcijo. Taki ukrepi imajo splošen odvračilni učinek in bi lahko zmanjšali povratništvo obsojenih storilcev kaznivih dejanj. Države članice bi morale razmisliti tudi o uvedbi postopkov za začasno odstranitev ali začasno prerazporeditev javnega uslužbenca, obdolženega kaznivega dejanja iz te direktive, pri čemer je treba upoštevati potrebo po spoštovanju načela domneve nedolžnosti in pravice do učinkovitega pravnega sredstva.

(26) Da bi okrepili odziv kazenskega pravosodja na kazniva dejanja, povezana s korupcijo, in od njih odvračali, bi bilo treba pojasniti režim sankcij proti pravnim in fizičnim osebam ter ga uskladiti z drugimi instrumenti Unije na področju kazenskega prava. Na podlagi direktiv 2009/81/ES ([8]), 2014/23/EU ([9]), 2014/24/EU ([10]) in 2014/25/EU ([11]) Evropskega parlamenta in Sveta je pravnomočna obsodba za korupcijo razlog za izključitev iz sodelovanja v postopku javnega naročanja ali postopku podeljevanja koncesije. Vendar bi države članice prav tako morale imeti možnost, da se odločijo med kazenske ali nekazenske sankcije ali ukrepe, ki se lahko naložijo pravnim in fizičnim osebam, uvrstiti izključitev takih pravnih oseb iz postopkov javnega naročanja ali postopkov dodeljevanja koncesij, da bi zajeli tudi postopke javnega naročanja in podeljevanja koncesij pod pragovi iz zadevnih direktiv.

(27) Pravne osebe se ne bi smele izogniti odgovornosti tako, da uporabijo posrednike, vključno s povezanimi pravnimi osebami, da javnemu uslužbencu v njihovem imenu ponudijo, obljubijo ali dajo podkupnino. Poleg tega bi bilo treba denarne kazni za pravne osebe izračunati ob upoštevanju njihovega prometa na svetovnem trgu ali na podlagi določenih najvišjih zneskov. Izvensodne poravnave se uporabljajo v okviru kaznivih dejanj korupcije in pogosto veljajo za pragmatičen in učinkovit način reševanja zadev, katerih preiskovanje in pregon bi bila sicer precej zamudna in bi zahtevala veliko virov, še preden bi bile predložene sodišču. Vendar lahko izvensodne poravnave prinesejo tudi določene izzive, države članice pa se spodbujajo, naj take izzive upoštevajo.

(28) Čeprav ni obvezno izreči strožjih kazni, bi morale države članice zagotoviti, da lahko sodnik ali sodišče ob izrekanju kazni storilcem upošteva obteževalne okoliščine iz te direktive, kot se izvaja z nacionalnim pravom. Sodnik ali sodišče ohrani prosto presojo, da odloči, ali bo zaradi posebne obteževalne okoliščine in ob upoštevanju posebnih okoliščin posameznega primera izrekel strožjo kazen. Države članice ne bi smele biti zavezane določiti obteževalnih okoliščin, kadar se kazniva dejanja, kot so opredeljena v Okvirnem sklepu 2008/841/PNZ ([12]), v nacionalnem pravu kaznujejo kot ločena kazniva dejanja in bi to lahko privedlo do strožjih sankcij.

([8]) Direktiva 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, ter spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES (UL L 216, 20.8.2009, str. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

([9]) Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L 94, 28.3.2014, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj).

([10]) Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

([11]) Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

([12]) Okvirni Sklep Sveta 2008/841/PNZ z dne 24. oktobra 2008 o boju proti organiziranemu kriminalu (UL L 300, 11.11.2008, str. 42, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2008/841/oj).

(29) Države članice bi morale zagotoviti, da lahko sodnik ali sodišče ob izrekanju kazni storilcem upošteva olajševalne okoliščine iz te direktive, kot se izvaja z nacionalnim pravom. Ob upoštevanju sodne diskrecije bi morale take okoliščine zajemati primere, v katerih storilci kaznivih dejanj zagotovijo informacije ali kako drugače sodelujejo z organi. Podobno bi moralo biti mogoče, da se v primerih, ko pravne osebe izvajajo dejanske, učinkovite in ustrezno ocenjene programe notranje kontrole, programe ozaveščanja o etiki in programe skladnosti, taki ukrepi štejejo za olajševalne okoliščine pri sankcioniranju takih pravnih oseb. O nižjih sankcijah bi bilo treba razmisliti tudi, kadar pravna oseba pri odkritju kaznivega dejanja hitro razkrije informacije in sprejme popravne ukrepe. V vsakem primeru sodnik ali sodišče ohrani prosto presojo, da odloči o dejanski višini sankcije zaradi posebnih olajševalnih okoliščin, ob upoštevanju posebnih okoliščin vsakega posameznega primera, po potrebi vključno z dejstvom, da ima pravna oseba programe skladnosti zgolj navidezno.

(30) Poslanci in drugi javni uslužbenci lahko uživajo imuniteto ali pravno varstvo pred preiskovanjem ali pregonom, kar prispeva h krepitvi njihove neodvisnosti, saj so zaščiteni pred neutemeljenimi pritožbami, zlasti v zvezi z mnenji ali glasovi, ki jih izrečejo oziroma oddajo pri opravljanju svojih funkcij. Take imunitete pa lahko ovirajo učinkovito preiskovanje in pregon kaznivih dejanj korupcije, med drugim tako, da vplivajo na odkrivanje in preiskovanje ali pregon drugih oseb, ki ne uživajo imunitete in so morda sodelovale pri kaznivem dejanju. Zato bi moralo obstajati ustrezno ravnovesje med kakršno koli imuniteto ali privilegiji pred sodiščem, ki so priznani javnim uslužbencem za dejanja, storjena pri opravljanju njihovih funkcij, na eni strani ter možnostjo učinkovitega preiskovanja in pregona kaznivih dejanj korupcije ter razsojanja o njih na drugi strani. Države članice bi morale zagotoviti, da se lahko privilegiji v zvezi s preiskavo in pregonom ter imuniteta pred preiskavo in pregonom, ki so priznani nacionalnim uradnikom za kazniva dejanja iz te direktive, odvzamejo. Vendar države članice pri prenosu te direktive ne bi smele biti zavezane spremeniti svojih nacionalnih ustav ali ustavnih načel. Pri prenosu te direktive v nacionalno pravo ter uporabi nacionalnega prava za prenos te direktive se ti privilegiji in imuniteta, vključno s spoštovanjem svobode članovega mandata, v celoti upoštevajo. Ta direktiva ne bi smela vplivati na zakonito izvajanje priznanih oblik zastopanja interesov, katerih namen je lahko legitimno vplivati na javno odločanje, ki pa ne vključujejo nedovoljene izmenjave koristi. Zastopanje interesov je pomembno za oblikovanje politike, ki jo podpira civilna družba in lahko legitimno prispeva k javnemu sektorju.

(31) Brez poseganja v vzpostavitev nacionalnih pravosodnih sistemov bi bilo treba diskrecijska pooblastila na podlagi nacionalnega prava, v skladu s katerimi se osebe ne preganjajo za kazniva dejanja iz te direktive, izvajati v skladu z jasnimi pravili in merili. Cilj takih pravil bi moral biti, da se na splošno upošteva potreba po učinkovitih, sorazmernih in odvračilnih kazenskih sankcijah za kazniva dejanja korupcije ter zagotovi učinkovitost sodnega postopka.

(32) Ta direktiva ne posega v splošna pravila in načela nacionalnega kazenskega prava o uporabi in izvrševanju kazni v skladu z dejanskimi okoliščinami vsakega posameznega primera.

(33) Predvsem zaradi mobilnosti nekaterih storilcev kaznivih dejanj in premoženjskih koristi, ki izvirajo iz kriminalnih dejavnosti, ter zaradi zapletenih čezmejnih preiskav, potrebnih za boj proti korupciji, bi morale vse države članice določiti svojo pristojnost, da bi pristojnim organom omogočile učinkovito preiskovanje in pregon tega kaznivega dejanja, tudi kadar je to v celoti ali deloma storjeno na njihovem ozemlju. V okviru te obveznosti bi morale države članice zagotoviti, da se pristojnost določi tudi v primerih, kadar je kaznivo dejanje storjeno z uporabo informacijskega sistema, ki se uporablja na njihovem ozemlju, ne glede na to, ali se ta tehnologija nahaja na njihovem ozemlju ali ne.

(34) Za zagotovitev, da imajo pristojni organi dovolj časa za izvedbo zapletenih preiskav in pregona, ta direktiva določa minimalni zastaralni rok, ki omogoča odkrivanje, preiskovanje in pregon kaznivih dejanj korupcije ter razsojanje o njih dovolj dolgo po storitvi takih kaznivih dejanj, ne da bi to vplivalo na tiste države članice, ki ne določajo zastaralnih rokov za preiskovanje, pregon in izvrševanje.

(35) Kazniva dejanja korupcije je včasih težko odkriti in preiskovati, saj so večinoma storjena prikrito. Zato velik delež kaznivih dejanj korupcije ostaja neodkrit, njihovi storilci pa lahko izkoristijo premoženjsko korist, pridobljeno s korupcijo. Dlje kot traja odkrivanje kaznivega dejanja korupcije, težje je pridobiti dokaze. Zato bi bilo treba organom preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter pristojnim organom zagotoviti ustrezna preiskovalna orodja za zbiranje ustreznih dokazov o kaznivih dejanjih korupcije, ki pogosto škodijo več kot eni državi članici. Poleg tega bi morale države članice v tesnem sodelovanju z Agencijo Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (CEPOL) zagotoviti zadostno usposabljanje, tudi o uporabi preiskovalnih orodij za uspešno izvedbo postopkov ter ugotavljanju in količinski opredelitvi premoženjske koristi, pridobljene s korupcijo, v okviru povrnitve in odvzema premoženjske koristi. Ta direktiva poleg tega olajšuje zbiranje informacij in dokazov, in sicer z določitvijo olajševalnih okoliščin za storilce kaznivih dejanj, ki pomagajo organom. Usposabljanje organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter pravosodnih organov bi moralo zadevati kazensko preiskavo in kazenski postopek v zvezi s kaznivimi dejanji, ki spadajo na področje uporabe te direktive.

(36) Osebe, ki pristojnim organom prijavijo informacije v zvezi s preteklimi, tekočimi ali načrtovanimi primeri korupcije ter so take informacije pridobile v okviru svojih dejavnosti, povezanih z delom, bi lahko v zvezi s tem utrpele povračilne ukrepe. Take prijave prijaviteljev lahko okrepijo izvrševanje, saj pristojnim organom omogočajo učinkovito preprečevanje, odkrivanje in pregon korupcije. Ker obstaja javni interes za zaščito javnih in zasebnih institucij pred takimi dejanji ter za krepitev preglednosti, dobrega upravljanja in odgovornosti, je treba zagotoviti, da so vzpostavljene učinkovite ureditve, da lahko prijavitelji uporabijo zaupne kanale in opozorijo pristojne organe ter da so zaščiteni pred povračilnimi ukrepi. Direktiva (EU) 2019/1937 Evropskega parlamenta in Sveta ([13]) se uporablja za prijave kršitev, ki vplivajo na finančne interese Unije, kot so navedeni v členu 325 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) ter kot so podrobneje določeni v ustreznih ukrepih Unije, ter se zato uporablja za prijavo vseh kaznivih dejanj, ki spadajo na področje uporabe Direktive (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta ([14]). Kar zadeva kazniva dejanja iz te direktive, bi se morala Direktiva (EU) 2019/1937 pod pogoji, ki so v njej določeni, uporabljati za prijavo takih kaznivih dejanj in za zaščito oseb, ki prijavijo taka kazniva dejanja. Poleg obveznosti, ki izhajajo iz Direktive (EU) 2019/1937, bi morali pristojni nacionalni organi zagotoviti, da imajo osebe, ki predložijo dokaze ali kako drugače sodelujejo pri kazenskih preiskavah, v skladu z nacionalnim pravom dostop do potrebne zaščite.

(37) Ker kazniva dejanja korupcije negativno vplivajo na širšo javnost in se ta na splošno ne more predstavljati kot žrtev v kazenskem postopku, bi morali imeti člani zadevne javnosti za namene učinkovitega izvrševanja možnost, da v primerih korupcije delujejo v imenu splošnega interesa v skladu z nacionalnim pravom in ob upoštevanju ustreznih postopkovnih pravil. Ta direktiva od držav članic ne zahteva, da uvedejo nove procesne pravice za člane zadevne javnosti. Kadar pa take procesne pravice za člane zadevne javnosti obstajajo v državi članici v enakovrednih položajih v zvezi s kaznivimi dejanji, ki niso določena na podlagi te direktive, kot je pravica do sodelovanja v postopku kot civilna stranka, bi bilo treba take procesne pravice dodeliti tudi članom zadevne javnosti v postopkih v zvezi s kaznivimi dejanji korupcije, opredeljenimi v tej direktivi. Pravice članov zadevne javnosti ne posegajo v pravice žrtev iz Direktive 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([15]). Pojma „člani zadevne javnosti“ in „žrtve“ bi se morala še naprej razlikovati, od držav članic pa se ne bi smelo zahtevati, da uporabljajo pravice žrtev za člane zadevne javnosti. Ta direktiva od držav članic ne zahteva, da članom zadevne javnosti dodelijo procesne pravice v kazenskih postopkih, ki jih dodelijo kategorijam oseb, ki niso člani zadevne javnosti.

([13]) Direktiva (EU) 2019/1937 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o zaščiti oseb, ki prijavijo kršitve prava Unije (UL L 305, 26.11.2019, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj).

([14]) Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

([15]) Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ (UL L 315, 14.11.2012, str. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj).

(38) Ta direktiva od držav članic zahteva, da sprejmejo in objavijo nacionalno strategijo za preprečevanje korupcije in boj proti njej. Države članice se spodbujajo, naj nacionalno strategijo razvijejo v posvetovanju s civilno družbo, protikorupcijskimi organi ali organizacijskimi enotami, neodvisnimi strokovnjaki, raziskovalci in drugimi deležniki. Pri nacionalni strategiji bi bilo treba upoštevati potrebe, posebnosti in izzive držav članic.

(39) Neodvisne organizacije civilne družbe so bistvene za pravilno delovanje demokracije in imajo ključno vlogo pri ohranjanju skupnih vrednot, na katerih temelji Unija. Imajo ključno vlogo nadzora, opozarjajo na grožnje pravni državi, prispevajo k prevzemanju odgovornosti tistih na oblasti in zagotavljajo spoštovanje temeljnih pravic. Države članice bi morale spodbujati sodelovanje civilne družbe v protikorupcijskih dejavnostih, kadar je to ustrezno.

(40) Pluralnost medijev in svoboda medijev sta ključna dejavnika za pravno državo, demokratično odgovornost, enakost in boj proti korupciji. Neodvisni in pluralni mediji, zlasti preiskovalno novinarstvo, imajo pomembno vlogo pri nadzoru lobiranja ter zaznavanju morebitne korupcije in kršitev integritete, saj prispevajo k ozaveščenosti in spodbujajo integriteto. Države članice so zavezane, da novinarjem zagotovijo spodbudno okolje, zaščitijo njihovo varnost ter proaktivno spodbujajo svobodo in tudi pluralnost medijev. Priporočilo Komisije o zagotavljanju zaščite, varnosti in opolnomočenja novinarjev in drugih medijskih delavcev v Evropski uniji z dne 16. septembra 2021, Priporočilo Komisije o zaščiti novinarjev in zagovornikov človekovih pravic, ki se udejstvujejo pri udeležbi javnosti, pred očitno neutemeljenimi in zlorabljenimi sodnimi postopki (strateške tožbe za onemogočanje udeležbe javnosti) z dne 27. aprila 2022 ter Direktiva (EU) 2024/1069 Evropskega parlamenta in Sveta ([16]) vključujejo pomembne zaščitne ukrepe in standarde za zagotovitev, da lahko novinarji, zagovorniki človekovih pravic in drugi nemoteno opravljajo svoje funkcije.

(41) Za učinkovito obravnavo kaznivih dejanj, opredeljenih v tej direktivi, je nujno, da pristojni organi v državah članicah zbirajo točne, dosledne in primerljive statistične podatke o teh kaznivih dejanjih. Države članice bi zato morale zagotoviti vzpostavitev ustreznega sistema za beleženje, pripravo in prenos obstoječih statističnih podatkov o kaznivih dejanjih, opredeljenih v tej direktivi. Pomembno je, da države članice te statistične podatke uporabljajo za analizo obsega in trendov kaznivih dejanj, povezanih s korupcijo, ter za zagotavljanje informacij državljanom. Države članice bi morale objaviti ustrezne statistične podatke o postopkih v zvezi s kaznivimi dejanji korupcije, pridobljene iz podatkov, ki že obstajajo na centralizirani ali decentralizirani ravni v celotni državi članici. Te podatke lahko Komisija analizira in uporabi v okviru spremljanja, izvajanja in ocenjevanja te direktive ter pri uporabi katerega koli instrumenta iz nabora orodij za pravno državo, kot je letno poročilo o stanju pravne države.

([16]) Direktiva (EU) 2024/1069 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o zaščiti oseb, ki se udejstvujejo pri udeležbi javnosti, pred očitno neutemeljenimi tožbenimi zahtevki ali zlorabljenimi sodnimi postopki („strateške tožbe za onemogočanje udeležbe javnosti“) (UL L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

(42) Za uspešen boj proti korupciji je ključna učinkovita izmenjava informacij med organi, pristojnimi za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj korupcije. Države članice bi morale zagotoviti učinkovito in pravočasno izmenjavo informacij med pristojnimi organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj z uporabo Europolove mrežne aplikacije za varno izmenjavo informacij (SIENA) v skladu z nacionalnim pravom in pravom Unije. Ta direktiva, katere cilj je določiti skupne opredelitve kaznivih dejanj korupcije, bi morala služiti kot merilo za izmenjavo informacij in sodelovanje med pristojnimi nacionalnimi organi na podlagi uredb (EU) št. 603/2013 ([17]), (EU) 2018/1240 ([18]) in (EU) 2018/1862 ([19]) Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv (EU) 2016/681 ([20]), (EU) 2019/1153 ([21]) in (EU) 2023/977 ([22]) Evropskega parlamenta in Sveta, ter Sklepa Sveta 2008/633/PNZ ([23]).

(43) Korupcija je medsektorsko vprašanje, pri čemer se ranljivosti in najprimernejši način za njihovo obravnavo med sektorji razlikujejo. Države članice bi morale zato v ustreznih časovnih presledkih izvesti oceno, da bi opredelile sektorje ali poklice, ki so najbolj izpostavljeni tveganju korupcije, in pripraviti ukrepe za obravnavo glavnih tveganj v opredeljenih sektorjih ali poklicih, med drugim tako, da po potrebi redno organizirajo dejavnosti ozaveščanja, prilagojene posebnostim opredeljenih sektorjev ali poklicev. Države članice, ki imajo vzpostavljene obsežne nacionalne protikorupcijske strategije, bi se lahko odločile, da bodo v teh strategijah obravnavale tudi svoje ocene tveganja, dokler se tveganja redno ocenjujejo in ukrepi redno pregledujejo. Kot je na primer navedeno v poročilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 23. januarja 2019 z naslovom „Sheme državljanstva in prebivanja za vlagatelje v Evropski uniji“, sheme prebivanja za vlagatelje spadajo med sektorje z visokim tveganjem korupcije, zato bi jih bilo treba vključiti v ocene sektorjev, ki so najbolj izpostavljeni tveganju korupcije, in v usposabljanja, ki jih morajo izvajati države članice, kot določa ta direktiva.

(44) Da bi zagotovili enakovredno raven zaščite finančnih interesov Unije in nacionalnih finančnih interesov, bi bilo treba določbe Direktive (EU) 2017/1371 uskladiti z določbami te direktive. V ta namen bi morala biti pravila, ki se v zvezi s kazenskimi ali nekazenskimi sankcijami, obteževalnimi in olajševalnimi okoliščinami ter zastaralnimi roki uporabljajo za kazniva dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, enakovredna pravilom iz te direktive.

([17]) Uredba (EU) št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe (EU) št. 604/2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, in o zahtevah za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac, ki jih vložijo organi kazenskega pregona držav članic in Europol za namene kazenskega pregona, ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1077/2011 o ustanovitvi Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (UL L 180, 29.6.2013, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/603/oj).

([18]) Uredba (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. septembra 2018 o vzpostavitvi Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) ter spremembi uredb (EU) št. 1077/2011, (EU) št. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 in (EU) 2017/2226 (UL L 236, 19.9.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

([19]) Uredba (EU) 2018/1862 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema (SIS) na področju policijskega sodelovanja in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, o spremembi in razveljavitvi Sklepa Sveta 2007/533/PNZ ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1986/2006 Evropskega parlamenta in Sveta in Sklepa Komisije 2010/261/EU (UL L 312, 7.12.2018, str. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj).

([20]) Direktiva (EU) 2016/681 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj (UL L 119, 4.5.2016, str. 132, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/681/oj).

([21]) Direktiva (EU) 2019/1153 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o določitvi pravil za lažjo uporabo finančnih in drugih informacij za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona nekaterih kaznivih dejanj ter o razveljavitvi Sklepa Sveta 2000/642/PNZ (UL L 186, 11.7.2019, str. 122, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1153/oj).

([22]) Direktiva (EU) 2023/977 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o izmenjavi informacij med organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj držav članic ter razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2006/960/PNZ (UL L 134, 22.5.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/977/oj).

([23]) Sklep Sveta 2008/633/PNZ z dne 23. junija 2008 o dostopu imenovanih organov držav članic in Europola do vizumskega informacijskega sistema (VIS) za iskanje podatkov za namene preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja terorističnih dejanj in drugih hudih kaznivih dejanj (UL L 218, 13.8.2008, str. 129, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/633/oj).

(45) Izvajanje te direktive bi moralo zagotoviti raven zaščite finančnih interesov Unije, ki je enakovredna zaščiti nacionalnih finančnih interesov.

(46) Ker ciljev te direktive, in sicer določiti skupna minimalna pravila o opredelitvah kaznivih dejanja na področju korupcije v vseh državah članicah in da za ta kazniva dejanja veljajo učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazenske sankcije, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov te direktive lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji (PEU). V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

(47) Odvračilni učinek, ki naj bi bil dosežen z uporabo kazenskih sankcij, zahteva posebno previdnost v zvezi s temeljnimi pravicami. Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in načela, ki jih priznava zlasti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, predvsem pravico do svobode in varnosti, varstvo osebnih podatkov, svobodo izbire poklica in pravico do dela, svobodo gospodarske pobude, lastninsko pravico, pravico do učinkovitega pravnega sredstva in poštenega sojenja, domnevo nedolžnosti in pravico do obrambe, načeli zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in sankcij ter načelo *ne bis in idem*.

(48) Evropski nadzornik za varstvo podatkov je v skladu s členom 42(1) Uredbe (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta ([24]) mnenje podal 21. junija 2023.

(49) V skladu s členom 3 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen PEU in PDEU, je Irska s pismom z dne 10. julija 2023 podala uradno obvestilo, da želi sodelovati pri sprejetju in uporabi te direktive.

(50) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen PEU in PDEU, Danska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja. Okvirni sklep 2003/568/PNZ je za Dansko še naprej zavezujoč in se zanjo uporablja –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

V tej direktivi so določena minimalna pravila za opredelitev kaznivih dejanj ter kazenskih in nekazenskih sankcij na področju korupcije ter ukrepi za boljše preprečevanje korupcije in boj proti njej.

([24]) Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „premoženje“ pomeni kakršna koli sredstva, tudi kriptosredstva, materialna ali nematerialna, premična ali nepremična, opredmetena ali neopredmetena, ter pravne dokumente ali listine v kakršni koli obliki, tudi elektronski ali digitalni, ki potrjujejo lastništvo ali delež v takih sredstvih;

(2) „javni uslužbenec“ pomeni:

(a) uradnika Unije ali nacionalnega uradnika države članice ali tretje države;

(b) katero koli drugo osebo, vključno s tistimi, ki jih pooblasti javni organ v državah članicah ali tretjih državah ali ki deluje pod njegovim nadzorom, in ki ji je v skladu z nacionalnim pravom zaupana javna naloga in ki to nalogo opravlja;

(c) osebo, ki ji je zaupana javna naloga in ki to nalogo opravlja za mednarodno organizacijo ali mednarodno sodišče;

(3) „uradnik Unije“ pomeni osebo, ki:

(a) je uradnik ali drug pogodbeno zaposleni uslužbenec Unije v smislu Kadrovskih predpisov za uradnike in Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije, določenih v Uredbi Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 ([25]) (Kadrovski predpisi), ali

(b) jo država članica ali kateri koli javni ali zasebni organ napoti v Unijo in ki opravlja naloge, enakovredne tistim, ki jih opravljajo uradniki ali drugi uslužbenci Unije.

Člani institucije, organa, urada ali agencije Unije in osebje teh organov so izenačeni z uradniki Unije, kolikor se zanje ne uporabljajo Kadrovski predpisi;

(4) „nacionalni uradnik“ pomeni vsako osebo s trajno ali začasno izvršilno, upravno ali sodniško funkcijo na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, ne glede na to, ali je imenovana, izvoljena ali zaposlena na podlagi pogodbe, ne glede na to, ali je plačana ali neplačana, in ne glede na njen položaj v hierarhiji.

Vsaka oseba, ki opravlja zakonodajno funkcijo na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, je v skladu z nacionalnim pravom izenačena z nacionalnim uradnikom;

(5) „arbiter“ pomeni vsako osebo, ki je pozvana, naj sprejme pravno zavezujočo odločitev v sporih, ki jih predložijo stranke arbitražnega sporazuma, kadar je status arbitrov določen v nacionalnem pravu;

(6) „porotnik“ pomeni vsako osebo, ki v skladu z nacionalnim pravom deluje kot član organa, pristojnega za ugotavljanje krivde obtoženca v okviru sojenja;

(7) „kršitev dolžnosti“ pomeni vsaj vsako vedenje, ki predstavlja kršitev dolžnosti, določene v zakonu, ali kršitev poklicnih predpisov ali navodil, ki se uporabljajo na področju dejavnosti osebe, ki v kakršni koli vlogi vodi subjekt zasebnega sektorja ali dela zanj;

([25]) Uredba Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 z dne 29. februarja 1968 o določitvi Kadrovskih predpisov za uradnike in Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropskih skupnosti ter uvedbi posebnih ukrepov, ki se začasno uporabljajo za uradnike Komisije (UL L 56, 4.3.1968, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj).

(8) „pravna oseba“ pomeni vsak subjekt, ki ima po veljavnem nacionalnem pravu pravno osebnost, razen držav ali javnih organov, ki izvršujejo državno oblast, in mednarodnih javnih organizacij;

(9) „visoki uradnik“ pomeni javnega uslužbenca, ki so mu v skladu z nacionalnim pravom zaupane ključne izvršilne, upravne, zakonodajne ali sodne funkcije; to lahko vključuje: vodje centralne in regionalne vlade, člane centralne in regionalne vlade, namestnike ministrov, državne sekretarje, ključne politične svetovalce, vodje in člane kabineta ministra, kadar je ustanovljen, člane parlamentarnih domov, člane ustavnih in vrhovnih sodišč, generalnega državnega tožilca in člane vrhovnih revizijskih institucij ter člane kolegija komisarjev Evropske komisije in poslance Evropskega parlamenta.

Določbe te direktive, ki se nanašajo na visoke uradnike, je treba razumeti tako, da ne posegajo v imunitete in privilegije, določene v nacionalnih ustavah ali zakonih.

POGLAVJE II

KAZNIVA DEJANJA KORUPCIJE

Člen 3

Podkupovanje v javnem sektorju

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se naslednje ravnanje, kadar je naklepno, opredeli kot kaznivo dejanje:

(a) obljuba, ponujanje ali dajanje, neposredno ali prek posrednika, kakršne koli nedovoljene koristi javnemu uslužbencu zanj ali za tretjo osebo, da bi ta uslužbenec pri opravljanju svojih funkcij opravil dejanje ali da bi ga opustil (aktivno podkupovanje v javnem sektorju);

(b) zahtevanje ali sprejetje kakršne koli nedovoljene koristi s strani javnega uslužbenca, neposredno ali prek posrednika, ali sprejetje ponudbe ali obljube take koristi za tega uslužbenca ali za tretjo osebo, da bi ta uslužbenec pri opravljanju svojih funkcij opravil dejanje ali da bi ga opustil (pasivno podkupovanje v javnem sektorju).

Za namene tega člena se arbitri in porotniki štejejo za javne uslužbence.

Člen 4

Podkupovanje v zasebnem sektorju

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se naslednje ravnanje, kadar je naklepno in storjeno pri opravljanju gospodarskih, finančnih ali poslovnih ali komercialnih dejavnosti, opredeli kot kaznivo dejanje:

(a) obljuba, ponujanje ali dajanje, neposredno ali prek posrednika, kakršne koli nedovoljene koristi osebi, ki v kakršni koli vlogi vodi subjekt zasebnega sektorja ali dela zanj, za to ali za tretjo osebo, da bi ta oseba s kršitvijo svojih dolžnosti opravila dejanje ali da bi ga opustila (aktivno podkupovanje v zasebnem sektorju);

(b) zahtevanje ali sprejetje, neposredno ali prek posrednika, kakršne koli nedovoljene koristi s strani osebe, ki v kakršni koli vlogi vodi subjekt zasebnega sektorja ali dela zanj, ali sprejetje ponudbe ali obljube take koristi za to osebo ali za tretjo osebo, da bi ta oseba s kršitvijo svojih dolžnosti opravila dejanje ali da bi ga opustila (pasivno podkupovanje v zasebnem sektorju).

Člen 5

Poneverba

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se namenitev, izplačilo, prisvojitev ali uporaba premoženja s strani javnega uslužbenca, kateremu je upravljanje tega premoženja neposredno ali posredno zaupano, v nasprotju z namenom, za katerega je bilo predvideno, opredelijo kot kaznivo dejanje, kadar so ta dejanja naklepna in bodisi storjena v korist zadevnega javnega uslužbenca ali v korist druge osebe ali subjekta bodisi kadar škodijo finančnim interesom zadevnega javnega ali zasebnega subjekta.

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se namenitev, izplačilo, prisvojitev ali uporaba premoženja pri opravljanju gospodarskih, finančnih ali poslovnih ali komercialnih dejavnosti s strani osebe, ki v kakršni koli vlogi vodi subjekt zasebnega sektorja ali dela zanj in kateri je upravljanje tega premoženja neposredno ali posredno zaupano, v nasprotju z namenom, za katerega je bilo predvideno, opredelijo kot kaznivo dejanje, kadar so ta dejanja naklepna in bodisi storjena v korist te osebe ali v korist druge osebe ali subjekta bodisi kadar škodijo finančnim interesom zadevnega javnega ali zasebnega subjekta.

Člen 6

Trgovanje z vplivom

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se naslednje ravnanje, kadar je naklepno, opredeli kot kaznivo dejanje:

(a) obljuba, ponujanje ali dajanje, neposredno ali prek posrednika, kakršne koli nedovoljene koristi kateri koli osebi, da bi neprimerno vplivala na dejanje ali opustitev dejanja s strani javnega uslužbenca pri opravljanju njegovih funkcij z namenom pridobitve nedovoljene koristi od javnega uslužbenca;

(b) zahtevanje ali sprejetje kakršne koli nedovoljene koristi, neposredno ali prek posrednika, ali sprejetje ponudbe ali obljube take koristi s strani katere koli osebe, da bi neprimerno vplivala na dejanje ali opustitev dejanja s strani javnega uslužbenca pri opravljanju njegovih funkcij z namenom pridobitve nedovoljene koristi od javnega uslužbenca.

Za namene tega člena se arbitri in porotniki štejejo za javne uslužbence.

2. Da se ravnanje iz odstavka 1 opredeli kot kaznivo dejanje, ni pomembno, ali se vpliv izvaja ali ne oziroma ali zatrjevani vpliv vodi do želenih rezultatov ali ne.

Člen 7

Nezakonito opravljanje javnih funkcij

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se vsaj nekatere hude kršitve prava, kadar so naklepne in ki jih javni uslužbenec pri opravljanju svojih funkcij stori s tem, da opravi neko dejanje ali ga opusti, opredelijo kot kazniva dejanja. Države članice lahko uporabo tega člena omejijo na nekatere kategorije javnih uslužbencev.

Člen 8

Oviranje pravosodja

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se naslednje ravnanje, kadar je naklepno, opredeli kot kaznivo dejanje ali več kaznivih dejanj:

(a) uporaba, neposredno ali prek posrednika, fizične sile, groženj ali ustrahovanja ali obljubljanje, ponujanje ali dajanje koristi, da bi se dosegla kriva izpovedba ali da bi se vplivalo na pričanje ali predložitev dokazov v postopku v zvezi s storitvijo katerega koli kaznivega dejanja iz členov 3 do 6, 9 in 11;

(b) uporaba, neposredno ali prek posrednika, fizične sile, groženj ali ustrahovanja, da bi se vplivalo na opravljanje uradnih dolžnosti osebe, ki opravlja sodniško funkcijo, ali člana organov za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj v zvezi s storitvijo katerega koli kaznivega dejanja iz členov 3 do 6, 9 in 11.

Člen 9

Obogatitev s kaznivimi dejanji korupcije

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se naklepna pridobitev, posedovanje ali uporaba premoženja s strani javnega uslužbenca, za katero uslužbenec ob njegovem prejemu ve, da izhaja iz storitve katerega koli kaznivega dejanja iz členov 3 do 6, 8 in 11 s strani drugega javnega uslužbenca, opredeli kot kaznivo dejanje.

Člen 10

Prikrivanje

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se naklepno skrivanje ali prikrivanje prave narave, izvora, nahajanja, razpolaganja in gibanja premoženja, pravic v zvezi s premoženjem ali lastništva premoženja, ob zavedanju, da je bilo to premoženje pridobljeno s storitvijo katerega koli kaznivega dejanja iz členov 3 do 6, 8 in 11, opredeli kot kaznivo dejanje.

Člen 11

Napeljevanje, pomoč in poskus

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se napeljevanje k storitvi kaznivega dejanja iz členov 3 do 6 in 8 do 10 opredeli kot kaznivo dejanje.

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se pomoč pri storitvi kaznivega dejanja iz členov 3 do 6 in 8 do 10 opredeli kot kaznivo dejanje.

3. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se poskus storitve kaznivega dejanja iz členov 9 in 10 kaznuje kot kaznivo dejanje, in razmislijo o sprejetju potrebnih ukrepov, s katerimi zagotovijo, da se poskus storitve vsaj enega od kaznivih dejanj iz členov 3 do 6 kaznuje kot kaznivo dejanje.

Člen 12

Sankcije in ukrepi za fizične osebe

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se kazniva dejanja iz členov 3 do 11 kaznujejo z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kazenskimi sankcijami.

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo:

(a) da se kaznivo dejanje iz člena 3, kadar uslužbenec z dejanjem, ki naj bi ga opravil ali opustil, krši svoje dolžnosti, kaznuje z najvišjo zagroženo kaznijo najmanj petih let zapora;

(b) da se kazniva dejanja iz člena 5(1) ter členov 9 in 10 kaznujejo z najvišjo zagroženo kaznijo najmanj štirih let zapora;

(c) da se kazniva dejanja iz člena 3, kadar uslužbenec z dejanjem, ki naj bi ga opravil ali opustil, ne krši svojih dolžnosti, ter iz členov 4 in 6 kaznujejo z najvišjo zagroženo kaznijo najmanj treh let zapora.

3. Države članice lahko določijo, da se ravnanje, opisano v členu 5, ne opredeli kot kaznivo dejanje, kadar je nastala korist ali škoda manjša od 10 000 EUR. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se prag 10 000 EUR ali več lahko doseže z nizom ravnanj, ki so zajeta v členu 5 ter so povezana in iste vrste, kadar jih stori isti storilec.

4. Države članice brez poseganja v odstavka 1 in 2 tega člena sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se lahko za fizične osebe, ki so storile kazniva dejanja iz členov 3 do 6 in 8 do 11, uporabijo dodatne kazenske ali nekazenske sankcije ali ukrepi, ki so sorazmerni s težo ravnanja. Take sankcije ali ukrepi lahko vključujejo naslednje:

(a) denarne kazni;

(b) odstranitev, začasno odstranitev in prerazporeditev z javne funkcije;

(c) prepoved:

(i) opravljanja javne funkcije;

(ii) opravljanja javnih nalog;

(iii) opravljanja funkcije v pravni osebi, ki je v celoti ali deloma v lasti zadevne države članice;

(iv) opravljanja poslovnih dejavnosti, ki so privedle do zadevnega kaznivega dejanja ali ga omogočile;

(d) začasne prepovedi kandidiranja za javno funkcijo;

(e) odvzem dovoljenj in pooblastil za opravljanje dejavnosti, ki so privedle do zadevnega kaznivega dejanja ali ga omogočile;

(f) onemogočenje dostopa do javnih sredstev, vključno s postopki javnega naročanja, nepovratnimi sredstvi, koncesijami in dovoljenji;

(g) kadar obstaja javni interes, objava celotne ali dela sodne odločbe, ki se nanaša na storjeno kaznivo dejanje in izrečene sankcije ali ukrepe, brez poseganja v pravila o zasebnosti in varstvu osebnih podatkov.

Člen 13

Odgovornost pravnih oseb

1. Države članice zagotovijo, da so pravne osebe lahko spoznane za odgovorne za kazniva dejanja iz členov 3 do 6 in 8 do 11, kadar jih v njihovo korist stori katera koli oseba, ki ima vodilni položaj v zadevni pravni osebi, bodisi samostojno bodisi kot del organa te pravne osebe, na podlagi enega ali več od naslednjega:

(a) pooblastila za zastopanje pravne osebe;

(b) pooblastila za sprejemanje odločitev v imenu pravne osebe ali

(c) pooblastila za opravljanje nadzora v pravni osebi.

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da so pravne osebe lahko spoznane za odgovorne, kadar oseba iz odstavka 1 tega člena ni opravila nadzora ali kontrole, s čimer je omogočila, da je njej podrejena oseba v korist te pravne osebe storila kaznivo dejanje iz členov 3 do 6 in 8 do 11.

3. Odgovornost pravnih oseb na podlagi odstavkov 1 in 2 tega člena ne izključuje kazenskih postopkov proti fizičnim osebam, ki storijo kazniva dejanja iz členov 3 do 6 in 8 do 11, k njim napeljujejo ali pri njih pomagajo.

Člen 14

Sankcije in ukrepi za pravne osebe

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se pravna oseba, ki je spoznana za odgovorno na podlagi člena 13(1) ali (2), kaznuje z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kazenskimi ali nekazenskimi sankcijami ali ukrepi.

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da sankcije ali ukrepi za pravne osebe, ki so na podlagi člena 13(1) ali (2) spoznane za odgovorne za kazniva dejanja iz členov 3 do 6 in 8 do 11, vključujejo kazenske ali nekazenske denarne kazni, katerih znesek je sorazmeren s težo ravnanja ter individualnimi, finančnimi in drugimi okoliščinami zadevne pravne osebe, vključujejo pa lahko tudi druge kazenske ali nekazenske sankcije ali ukrepe, ki so sorazmerni s težo ravnanja, kot so:

(a) odvzem pravice do javnih ugodnosti ali pomoči;

(b) onemogočenje dostopa do javnih sredstev, vključno s postopki javnega naročanja, nepovratnimi sredstvi, koncesijami in dovoljenji;

(c) začasna ali stalna prepoved opravljanja poslovnih dejavnosti;

(d) odvzem dovoljenj in pooblastil za opravljanje dejavnosti, ki so privedle do zadevnega kaznivega dejanja ali ga omogočile;

(e) možnost javnih organov, da razveljavijo pogodbo, v okviru katere je bilo storjeno kaznivo dejanje, ali od nje odstopijo;

(f) uvedba sodnega nadzora;

(g) prenehanje pravne osebe na podlagi sodne odločbe;

(h) zaprtje poslovalnic, uporabljenih za storitev kaznivega dejanja, ter

(i) kadar obstaja javni interes, objava celotne ali dela sodne odločbe, ki se nanaša na storjeno kaznivo dejanje in izrečene sankcije ali ukrepe, brez poseganja v pravila o zasebnosti in varstvu osebnih podatkov.

3. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se vsaj pravna oseba, ki je spoznana za odgovorno na podlagi člena 13(1) za kazniva dejanja iz členov 3 do 6 in 9, kaznuje s kazenskimi ali nekazenskimi denarnimi kaznimi, katerih znesek je sorazmeren s težo ravnanja ter individualnimi, finančnimi in drugimi okoliščinami zadevne pravne osebe. Države članice sprejmejo tudi potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da zgornja meja takih denarnih kazni ni nižja od:

(a) za kazniva dejanja iz členov 3 do 5:

(i) 5 % skupnega prometa pravne osebe na svetovnem trgu v poslovnem letu pred letom storitve kaznivega dejanja ali v poslovnem letu pred letom sprejetja odločitve o naložitvi denarne kazni ali alternativno

(ii) zneska v višini 40 000 000 EUR;

(b) za kazniva dejanja iz členov 6, 8 in 9:

(i) 3 % skupnega prometa pravne osebe na svetovnem trgu v poslovnem letu pred letom storitve kaznivega dejanja ali v poslovnem letu pred letom sprejetja odločitve o naložitvi denarne kazni ali alternativno

(ii) zneska v višini 24 000 000 EUR.

Države članice lahko določijo pravila za primere, ko zneska denarne kazni ni mogoče določiti na podlagi skupnega prometa pravne osebe na svetovnem trgu v poslovnem letu pred letom storitve kaznivega dejanja ali v poslovnem letu pred letom sprejetja odločitve o naložitvi denarne kazni.

Člen 15

Obteževalne okoliščine

1. V kolikor okoliščina, da so bila kazniva dejanja storjena v okviru hudodelske združbe v smislu Okvirnega sklepa 2008/841/PNZ, še ni med zakonskimi znaki kaznivih dejanj iz členov 3 do 6 in 9, države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se v zvezi z zadevnimi kaznivimi dejanji iz členov 3 do 6 in 9 do 11 ta okoliščina šteje za obteževalno okoliščino.

2. V kolikor naslednje okoliščine še niso med zakonskimi znaki kaznivih dejanj iz členov 3 do 6 in 9, države članice lahko sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se v zvezi z relevantnimi kaznivimi dejanji iz členov 3 do 6 in 9 do 11 ena ali več naslednjih okoliščin lahko v skladu z nacionalnim pravom šteje za obteževalno okoliščino:

(a) storilec je visoki uradnik;

(b) storilec je bil že prej pravnomočno obsojen za kazniva dejanja iste vrste kot ta iz členov 3 do 6 in 9 do 11;

(c) storilec je pridobil znatno korist oziroma kaznivo dejanje je povzročilo znatno škodo, kolikor je to korist oziroma škodo mogoče ugotoviti;

(d) storilec opravlja funkcije preiskovanja, pregona ali razsojanja;

(e) storilec je izkoristil ranljivi položaj osebe, vpletene v storitev kaznivega dejanja;

(f) storilec je pooblaščeni subjekt v smislu člena 2 Direktive (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta ([26]) ali zaposleni pri pooblaščenem subjektu ali ima, bodisi kot posameznik bodisi kot del organa pooblaščenega subjekta, pooblastilo za zastopanje tega subjekta ali pa ima pooblastilo za sprejemanje odločitev v imenu tega subjekta ali za opravljanje nadzora znotraj pooblaščenega subjekta ter je kaznivo dejanje storil pri opravljanju svojih poklicnih dejavnosti.

Člen 16

Olajševalne okoliščine

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se v zvezi z relevantnimi kaznivimi dejanji iz členov 3 do 6 in 8 do 11 ena ali več naslednjih okoliščin lahko v skladu z nacionalnim pravom šteje za olajševalno okoliščino:

(a) storilec je pristojnim organom zagotovil informacije, ki jih sicer ne bi mogli pridobiti in ki so jim pomagale identificirati druge storilce ali jih privesti pred sodišče;

(b) storilec je pristojnim organom zagotovil informacije, ki jih sicer ne bi mogli pridobiti in ki so jim pomagale najti dokaze;

(c) kadar je pravna oseba spoznana za odgovorno za kaznivo dejanje iz členov 3 do 6 in 8 do 11 in je, razen če je to razlog za izključitev odgovornosti, pred storitvijo kaznivega dejanja ali po njej izvajala učinkovite programe notranje kontrole, programe ozaveščanja o etiki in programe skladnosti, da bi preprečila korupcijo;

(d) kadar je pravna oseba spoznana za odgovorno za katero koli kaznivo dejanje iz členov 3 do 6 in 8 do 11 in je po odkritju kaznivega dejanja hitro in prostovoljno razkrila kaznivo dejanje pristojnim organom ter sprejela popravne ukrepe.

Olajševalne okoliščine iz točk (c) in (d) se uporabljajo zgolj za pravne osebe.

Člen 17

Privilegiji v zvezi s preiskavo in pregonom kaznivih dejanj korupcije ter imuniteta pred preiskavo in pregonom kaznivih dejanj korupcije

Države članice, razen če je to v nasprotju z njihovo ustavo in ustavnimi načeli ter zakoni, sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se lahko privilegiji v zvezi s preiskavo in pregonom, ki so priznani nacionalnim uradnikom za kazniva dejanja iz te direktive, ter imuniteta pred navedeno preiskavo in pregonom odvzamejo.

([26]) Direktiva (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES (UL L 141, 5.6.2015, str. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/849/oj).

Člen 18

Pristojnost

1. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, s katerimi določi svojo pristojnost glede kaznivih dejanj iz te direktive, kadar:

(a) je bilo kaznivo dejanje v celoti ali delno storjeno na njenem ozemlju;

(b) je storilec kaznivega dejanja njen državljan.

2. Država članica obvesti Komisijo, kadar se odloči razširiti svojo pristojnost na eno ali več kaznivih dejanj iz te direktive, ki so bila storjena zunaj njenega ozemlja, kadar:

(a) je storilec oseba z običajnim prebivališčem na njenem ozemlju;

(b) je kaznivo dejanje storjeno zoper njenega državljana ali osebo z običajnim prebivališčem v tej državi;

(c) je kaznivo dejanje storjeno v korist pravne osebe s sedežem na njenem ozemlju;

(d) je kaznivo dejanje storjeno v korist pravne osebe v zvezi s kakršnim koli poslom, opravljenim v celoti ali delno na njenem ozemlju.

3. Kadar kaznivo dejanje iz te direktive spada v pristojnost več kot ene države članice, te države članice skupaj določijo, katera država članica bo vodila kazenski postopek. Zadeva se po potrebi predloži Eurojustu v skladu s členom 12(2) Okvirnega sklepa Sveta 2009/948/PNZ ([27]).

4. V primerih iz odstavka 1, točka (b), države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da izvajanje njihove pristojnosti ni pogojeno s tem, da se pregon lahko začne le na podlagi ovadbe s strani države, v kateri je kraj, kjer je bilo kaznivo dejanje storjeno, ali prijave v državi, v kateri je bilo kaznivo dejanje storjeno.

Člen 19

Zastaralni roki

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi določijo zastaralni rok, ki omogoča preiskavo in pregon kaznivih dejanj iz členov 3 do 6 in 8 do 11 ter sojenje in razsojanje o njih dovolj dolgo po storitvi zadevnih kaznivih dejanj, da se slednja učinkovito obravnavajo. Tak zastaralni rok je naslednji:

(a) najmanj osem let od storitve kaznivega dejanja, ki se kaznuje z najvišjo zagroženo kaznijo najmanj štirih let zapora;

(b) najmanj pet let od storitve kaznivega dejanja, ki se kaznuje z najvišjo zagroženo kaznijo najmanj treh let zapora.

([27]) Okvirni sklep Sveta 2009/948/PNZ z dne 30. novembra 2009 o preprečevanju in reševanju sporov o izvajanju pristojnosti v kazenskih postopkih (UL L 328, 15.12.2009, str. 42, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2009/948/oj).

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi določijo zastaralni rok, ki omogoča izvršitev sankcij, izrečenih po pravnomočni sodbi za kazniva dejanja iz členov 3 do 6 in 8 do 11, dovolj dolgo po tej sodbi. Tak zastaralni rok je naslednji:

(a) najmanj deset let od datuma pravnomočne sodbe v primeru:

(i) kazni več kot enega leta zapora ali alternativno

(ii) kazni zapora za kaznivo dejanje, ki se kaznuje z najvišjo zagroženo kaznijo najmanj štirih let zapora;

(b) najmanj pet let od datuma pravnomočne sodbe v primeru:

(i) kazni do enega leta zapora ali alternativno

(ii) kazni zapora za kaznivo dejanje, ki se kaznuje z najvišjo zagroženo kaznijo najmanj treh let zapora.

3. Z odstopanjem od odstavka 1 tega člena lahko države članice določijo krajši zastaralni rok, če se tak zastaralni rok v primeru določenih dejanj lahko pretrga ali zadrži. Ta rok ne sme biti krajši kot:

(a) pet let za kazniva dejanja, ki se kaznujejo z najvišjo zagroženo kaznijo najmanj štirih let zapora;

(b) tri leta za kazniva dejanja, ki se kaznujejo z najvišjo zagroženo kaznijo najmanj treh let zapora.

4. Z odstopanjem od odstavka 2 tega člena lahko države članice določijo krajši zastaralni rok, če se tak zastaralni rok v primeru določenih dejanj lahko pretrga ali zadrži. Ta rok ne sme biti krajši kot:

(a) pet let od datuma pravnomočne sodbe v primeru:

(i) kazni več kot enega leta zapora ali alternativno

(ii) kazni zapora za kaznivo dejanje, ki se kaznuje z najvišjo zagroženo kaznijo najmanj štirih let zapora;

(b) tri leta od datuma pravnomočne sodbe v primeru:

(i) kazni do enega leta zapora ali alternativno

(ii) kazni zapora za kaznivo dejanje, ki se kaznuje z najvišjo zagroženo kaznijo najmanj treh let zapora.

POGLAVJE III

PREPREČEVANJE, POROČANJE IN PREISKOVANJE

Člen 20

Preprečevanje korupcije

1. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, kot so informacijske kampanje in kampanje ozaveščanja, da bi povečale ozaveščenost javnega in zasebnega sektorja o posledicah in škodljivosti korupcije, in sicer da bi zmanjšali skupno število kaznivih dejanj korupcije in tveganje korupcije.

2. Države članice z namenom preprečevanja korupcije sprejmejo ukrepe, s katerimi zagotovijo visoko raven integritete, preglednosti in odgovornosti v javni upravi in javnem odločanju. Države članice spodbujajo kulturo javnih nalog, ki temelji na teh načelih, in zagotovijo, da nacionalni uradniki in uprave še naprej razvijajo svoje zmogljivosti za ohranjanje ustreznih poklicnih standardov ter se bolje zavedajo primerov nasprotij interesov in tveganja korupcije.

3. Države članice sprejmejo ukrepe, s katerimi zagotovijo obstoj preventivnih orodij. Ta orodja lahko med drugim vključujejo primeren dostop do informacij v javnem interesu, pravila za razkritje in obvladovanje nasprotij interesov v javnem sektorju, ukrepe za zagotavljanje preglednosti pri financiranju kandidatur za izvoljene javne uslužbence in politične stranke, pravila za prijavo premoženja in preverjanje takih prijav, prijave interesov s strani nacionalnih uradnikov, imenovanih v skladu z nacionalnim pravom, in urejanje primerov vrtljivih vrat, v katerih so udeleženi taki uradniki, pravila v zvezi z neprijavo znatnega premoženja ali interesov ter pravila, ki urejajo interakcijo med zasebnim in javnim sektorjem.

4. Države članice zagotovijo, da so ukrepi za preprečevanje korupcije v javnem in zasebnem sektorju na voljo in prilagojeni posebnim tveganjem na zadevnem področju dejavnosti. Taki ukrepi vključujejo vsaj dejavnosti za krepitev integritete in preprečevanje priložnosti za korupcijo:

(a) med visokimi uradniki;

(b) v organih za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter pravosodnih organih, vključno z ukrepi v zvezi z imenovanjem in ravnanjem njihovega osebja.

5. Države članice v ustreznih časovnih presledkih izvedejo oceno, da bi opredelile sektorje ali poklice, ki so najbolj izpostavljeni tveganju korupcije, in pripravijo ukrepe za obvladovanje glavnih tveganj v opredeljenih sektorjih ali poklicih.

6. Po oceni iz odstavka 5 države članice, kakor je primerno, redno organizirajo dejavnosti ozaveščanja, ki so prilagojene posebnostim opredeljenih sektorjev ali poklicev, med drugim na temo etike.

7. Države članice po potrebi sprejmejo ukrepe za spodbujanje sodelovanja civilne družbe, akademskih krogov, nevladnih organizacij in organizacij, ki delujejo v lokalnih skupnostih, v protikorupcijskih dejavnostih.

Člen 21

Nacionalne strategije

Brez poseganja v obstoječe politike vsaka država članica sprejme in objavi nacionalno strategijo za preprečevanje korupcije in boj proti njej, v kateri določi cilje, prednostne naloge in ustrezne ukrepe ter načine za doseganje teh ciljev. Države članice si prizadevajo zagotoviti, da se taka nacionalna strategija pripravi v posvetovanju s civilno družbo, ustreznimi organi ali enotami iz člena 22, neodvisnimi strokovnjaki, raziskovalci in drugimi deležniki ter da se v njej upoštevajo potrebe, posebnosti in izzivi držav članic.

Člen 22

Protikorupcijski organi ali organizacijske enote

1. Da bi države članice dosegle napredek v skupnem boju proti korupciji, zagotovijo obstoj enega ali več organov ali organizacijskih enot, ki imajo nalogo preprečevanja korupcije in imajo potrebno strokovno znanje za boj proti korupciji. Naloge takih organov ali organizacijskih enot lahko po potrebi vključujejo:

(a) oceno prijav premoženja nacionalnih uradnikov, imenovanih v skladu z nacionalnim pravom;

(b) spremljanje skladnosti s pravili o preglednosti, ki se uporabljajo za nacionalne uradnike in javne subjekte;

(c) spremljanje skladnosti z zakonskimi določbami in pravili v zvezi z nasprotji interesov v javnem sektorju;

(d) opredelitev sektorjev ali poklicev, ki so najbolj izpostavljeni tveganju korupcije;

(e) sodelovanje s pristojnimi organi, organi ali organizacijskimi enotami, ki imajo nalogo zatiranja korupcije.

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo obstoj enega ali več organov ali organizacijskih enot, ki imajo nalogo zatiranja in preiskovanja korupcije.

3. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da za organe ali organizacijske enote iz odstavkov 1 in 2 velja naslednje:

(a) delujejo brez neprimernega vmešavanja;

(b) so znani javnosti;

(c) po potrebi sprejemajo odločitve ali priporočila v skladu s preglednimi postopki, ki so določeni z zakoni ali drugimi predpisi;

(d) poročajo o svojih glavnih dejavnostih in svojih rezultatih.

Člen 23

Viri

Države članice zagotovijo, da imajo organi ali organizacijske enote, ki imajo nalogo preprečevanja in zatiranja korupcije, na voljo ustrezno število usposobljenega osebja ter finančne, tehnične in tehnološke vire, ki so potrebni za učinkovito opravljanje njihovih funkcij v zvezi z izvajanjem te direktive.

Člen 24

Usposabljanje

1. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev posodobljenega usposabljanja nacionalnih uradnikov, da lahko ti prepoznajo različne oblike korupcije in tveganja korupcije, ki se lahko pojavijo pri opravljanju njihovih dolžnosti, ter se pravočasno in ustrezno odzovejo na vsako sumljivo dejavnost.

2. Vsaka država članica brez poseganja v neodvisnost in različno organizacijo sodstva po Uniji sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev specializiranega in posodobljenega usposabljanja v organih za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter pravosodnih organih, ki so zadolženi za kazenske preiskave in kazenske postopke v zvezi s kaznivimi dejanji, ki spadajo na področje uporabe te direktive.

Člen 25

Zaščita oseb, ki prijavijo kazniva dejanja ali pomagajo pri njihovi preiskavi

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se Direktiva (EU) 2019/1937 pod pogoji, ki so v njej določeni, uporablja za prijavo kaznivih dejanj iz členov 3 do 11 te direktive in za zaščito oseb, ki prijavijo taka kazniva dejanja.

2. Države članice poleg ukrepov iz odstavka 1 sprejmejo ukrepe, potrebne za zagotovitev, da ima vsaka oseba, ki prijavi kazniva dejanja iz te direktive, predloži dokaze ali kako drugače sodeluje s pristojnimi organi, v skladu z nacionalnim pravom dostop do ukrepov za zaščito, podporo in pomoč v okviru kazenskih postopkov.

Člen 26

Preiskovalna orodja

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da so za preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj iz te direktive na voljo učinkovita in sorazmerna preiskovalna orodja. Navedena orodja po potrebi vključujejo posebna preiskovalna orodja, kot so tista, ki se uporabljajo v boju proti organiziranemu kriminalu ali v drugih primerih hudih kaznivih dejanj.

Člen 27

Začasno zavarovanje in odvzem

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi omogočijo spremljanje, določitev, začasno zavarovanje in odvzem predmetov, uporabljenih za kazniva dejanja iz poglavja II te direktive, ter premoženjske koristi, pridobljene s kaznivimi dejanji iz poglavja II te direktive.

Države članice, ki jih zavezuje Direktiva 2014/42/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([28]), sprejmejo ukrepe iz prvega odstavka tega člena v skladu z navedeno direktivo.

Člen 28

Izmenjava informacij

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se za izmenjavo informacij med pristojnimi organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj uporablja Europolova mrežna aplikacija za varno izmenjavo informacij (SIENA) v skladu s členom 13 Direktive (EU) 2023/977.

([28]) Direktiva 2014/42/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o začasnem zavarovanju in odvzemu predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja, in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, v Evropski uniji (UL L 127, 29.4.2014, str. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/42/oj).

Člen 29

Pravice žrtev

Države članice brez poseganja v Direktivo 2012/29/EU sprejmejo potrebne ukrepe za uporabo ustreznih pravic na podlagi veljavnega prava za žrtve kaznivih dejanj na podlagi te direktive, vključno s pravnimi osebami, kjer je ustrezno, v skladu z nacionalnim pravom.

Člen 30

Pravice zadevne javnosti, da sodeluje v postopkih

Države članice zagotovijo, da imajo osebe, na katere vplivajo ali bi lahko vplivala kazniva dejanja iz členov 3 do 9 te direktive, in osebe, ki imajo zadosten interes ali ki uveljavljajo kršeno pravico, ter nevladne organizacije, ki sodelujejo v boju proti korupciji in izpolnjujejo zahteve na podlagi nacionalnega prava, ustrezne procesne pravice v postopkih v zvezi s temi kaznivimi dejanji, kadar take procesne pravice za zadevno javnost obstajajo v državi članici v postopkih v zvezi z drugimi kaznivimi dejanji, na primer kot civilna stranka.

Člen 31

Začasna odstranitev ali prerazporeditev javnega uslužbenca

Države članice razmislijo o uvedbi kazenskih, upravnih ali disciplinskih postopkov, v skladu s katerimi lahko pristojni organ javnega uslužbenca, obtoženega kaznivega dejanja iz te direktive, po potrebi začasno odstrani ali prerazporedi, pri čemer ustrezno upošteva načelo domneve nedolžnosti.

POGLAVJE IV

USKLAJEVANJE IN SODELOVANJE

Člen 32

Sodelovanje med državami članicami ter institucijami, organi, uradi ali agencijami Unije

Kadar obstaja sum, da so kazniva dejanja iz te direktive čezmejne narave, pristojni organi zadevnih držav članic preučijo možnost posredovanja informacij v zvezi z navedenimi kaznivimi dejanji ustreznim pristojnim institucijam, organom, uradom ali agencijam Unije.

Države članice, Europol, Eurojust, Evropsko javno tožilstvo in Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) ter Komisija brez poseganja v pravila o čezmejnem sodelovanju in medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah v okviru svojih pristojnosti sodelujejo med seboj v boju proti kaznivim dejanjem iz te direktive. Eurojust v ta namen, kadar je primerno, zagotovi tehnično in operativno pomoč, ki jo pristojni organi potrebujejo za boljše usklajevanje svojih preiskav. Komisija in OLAF lahko, kadar je primerno, zagotovita pomoč.

Člen 33

Podpora Komisije državam članicam in njihovim pristojnim organom

1. Komisija pripravi pregled sektorskih tveganj korupcije v Uniji ter omogoča lažjo izmenjavo informacij med državami članicami in strokovnjaki po vsej Uniji.

2. Naloge Komisije prek mreže EU za boj proti korupciji vključujejo:

(a) olajševanje sodelovanja in izmenjave najboljših praks med strokovnimi delavci, predstavniki civilne družbe, strokovnjaki, raziskovalci in drugimi deležniki iz držav članic;

(b) na zahtevo podporo vsem deležnikom, zlasti državam članicam, pri njihovih dejavnostih z razvojem najboljših praks, nezavezujočih smernic in metodologij.

3. Komisija države članice obvesti o finančnih sredstvih, ki so jim na ravni Unije na voljo za boj proti korupciji, vključno s protikorupcijskimi programi Unije s tretjimi državami.

Člen 34

Zbiranje podatkov in statistika

1. Države članice morajo imeti vzpostavljen sistem za beleženje, pripravo in predložitev anonimiziranih statističnih podatkov o kaznivih dejanjih iz členov 3 do 11 te direktive.

2. Statistični podatki iz odstavka 1 vključujejo vsaj naslednje obstoječe podatke, kadar so na voljo na centralni ravni:

(a) število kaznivih dejanj, ki so evidentirana in razsojena v državah članicah;

(b) število zavrnjenih sodnih zadev, vključno s številom zadev, zavrnjenih na podlagi izteka zastaralnega roka za zadevno kaznivo dejanje;

(c) število izvensodnih poravnav za zadeve, povezane s kaznivimi dejanji iz členov 3 do 11, kadar takšni mehanizmi obstajajo v državi članici v kateri koli fazi zadevnega postopka;

(d) število fizičnih oseb z navedbo števila javnih uslužbencev in visokih uradnikov, kadar je na voljo, ki so:

(i) kazensko preganjani;

(ii) obsojeni;

(iii) kaznovani z denarnimi kaznimi;

(e) število pravnih oseb, ki so:

(i) kazensko preganjane;

(ii) obsojene;

(iii) kaznovane z denarnimi kaznimi;

(f) vrste in višine sankcij, naloženih za kazniva dejanja iz členov 3 do 11;

(g) število pomilostitev, povezanih z obsodbami v zvezi s členi 3, 4, 5 in 6.

3. Države članice vsako leto in po možnosti do 1. junija, a ne pozneje kot 31. decembra, v strojno berljivi, lahko dostopni in primerljivi obliki objavijo statistične podatke iz odstavka 2 za preteklo leto ter o tem obvestijo Komisijo.

POGLAVJE V

KONČNE DOLOČBE

Člen 35

Nadomestitev Okvirnega sklepa 2003/568/PNZ in Konvencije o boju proti korupciji uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic Evropske unije

1. Okvirni sklep 2003/568/PNZ se nadomesti za države članice, za katere je ta direktiva zavezujoča, brez poseganja v obveznosti teh držav članic glede roka za prenos navedenega okvirnega sklepa v nacionalno pravo.

Za države članice, za katere je ta direktiva zavezujoča, se sklicevanje na Okvirni sklep 2003/568/PNZ šteje za sklicevanje na to direktivo. Zlasti sklicevanje na člen 2 Okvirnega sklepa 2003/568/PNZ se šteje za sklicevanje na poglavje II te direktive.

2. Konvencija o boju proti korupciji uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic Evropske unije se nadomesti za države članice, za katere je ta direktiva zavezujoča.

Za države članice, za katere je ta direktiva zavezujoča, se sklicevanje na navedeno konvencijo šteje za sklicevanje na to direktivo. Zlasti sklicevanje na člen 3 navedene konvencije o boju proti korupciji uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic Evropske unije se šteje za sklicevanje na poglavje II te direktive.

Člen 36

Spremembe Direktive (EU) 2017/1371

Direktiva (EU) 2017/1371 se spremeni:

(1) v členu 2(1) se vstavi naslednja točka:

„(c) ‚visoki uradnik' pomeni visokega uradnika, kakor je opredeljen v členu 2, točka 9, Direktive (EU) 2026/1021 Evropskega parlamenta in Sveta (*);

(*) Direktiva (EU) 2026/1021 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2026 o boju proti korupciji, nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2003/568/PNZ in Konvencije o boju proti korupciji uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic Evropske unije ter spremembi Direktive (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L, 2026/1021, 11.5.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2026/1021/oj).“;

(2) člen 4(2) se nadomesti z naslednjim:

„2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da sta pasivno in aktivno podkupovanje v javnem sektorju, kadar sta storjena naklepno, opredeljena kot kaznivi dejanji.

(a) V tej direktivi ‚pasivno podkupovanje v javnem sektorju' pomeni dejanje javnega uslužbenca, ki neposredno ali prek posrednika zahteva ali sprejme kakršno koli korist zase ali za tretjo osebo ali sprejme obljubo take koristi, v zameno za opravo dejanja ali opustitev dejanja v skladu s svojo delovno obveznostjo ali izvajanje svojih nalog na način, ki škoduje ali bi lahko škodoval finančnim interesom Unije.

(b) V tej direktivi ‚aktivno podkupovanje v javnem sektorju' pomeni dejanje osebe, ki javnemu uslužbencu neposredno ali prek posrednika obljubi, ponudi ali da kakršno koli korist, in sicer za tega uslužbenca ali za tretjo osebo, v zameno za opravo dejanja ali opustitev dejanja v skladu s svojo delovno obveznostjo ali izvajanje svojih nalog na način, ki škoduje ali bi lahko škodoval finančnim interesom Unije.";

(3) člen 7 se spremeni:

(a) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

„3. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se kazniva dejanja iz člena 3 ter člena 4(1) in (3) kaznujejo z najvišjo predpisano kaznijo najmanj štirih let zapora, kadar je s temi kaznivimi dejanji povzročena znatna škoda ali znatna korist.

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se v primeru, ko uradnik z dejanjem, ki naj bi ga opravil ali opustil, ne krši svojih dolžnosti, kazniva dejanja iz člena 4(2) kaznujejo z najvišjo predpisano kaznijo najmanj štirih let zapora, če je s temi kaznivimi dejanji povzročena znatna škoda ali znatna korist.

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se v primeru, ko uradnik z dejanjem, ki naj bi ga opravil ali opustil, krši svoje dolžnosti, kazniva dejanja iz člena 4(2) kaznujejo z najvišjo predpisano kaznijo najmanj petih let zapora, če je s temi kaznivimi dejanji povzročena znatna škoda ali znatna korist.

Škoda ali korist, ki je povzročena s kaznivimi dejanji iz točk (a), (b) in (c) člena 3(2) ter iz člena 4, šteje za znatno, če škoda ali korist presega vrednost 100 000 EUR.

Škoda ali korist, ki je povzročena s kaznivimi dejanji iz točke (d) člena 3(2), ob upoštevanju pogojev iz člena 2(2) vselej šteje za znatno.

Države članice lahko najvišjo predpisano kazen najmanj štirih let zapora predpišejo tudi v drugih resnih okoliščinah, opredeljenih v nacionalnem pravu.";

(b) odstavek 4 se nadomesti z naslednjim:

„4. Kadar je pri kaznivem dejanju iz točk (a), (b) ali (c) člena 3(2) ali iz člena 4(1) in (3) vrednost škode manjša od 10 000 EUR in vrednost koristi manjša od 10 000 EUR, lahko države članice predpišejo tudi nekazenske sankcije.";

(c) doda se naslednji odstavek:

„6. Države članice brez poseganja v odstavke 1 do 5 tega člena sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se za fizične osebe, ki so storile kazniva dejanja iz členov 3, 4 in 5 te direktive, lahko uporabijo dodatne kazenske ali nekazenske sankcije ali ukrepi, med katerimi so lahko tudi tisti iz člena 12(4) Direktive (EU) 2026/1021.";

(4) člen 8 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 8*

Obteževalne in olajševalne okoliščine

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se šteje za obteževalno okoliščino, če je kaznivo dejanje iz členov 3, 4 ali 5 te direktive storjeno v okviru hudodelske združbe, kot je opredeljena v Okvirnem sklepu 2008/841/PNZ.

Države članice lahko sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se lahko v skladu z ustreznimi določbami nacionalnega prava ena ali več okoliščin iz členov 15 in 16 Direktive (EU) 2026/1021. štejejo za obteževalne in olajševalne okoliščine v zvezi s kaznivimi dejanji iz te direktive.“;

(5) člen 9 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 9*

Sankcije za pravne osebe

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se pravna oseba, spoznana za odgovorno na podlagi člena 6, kaznuje z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kazenskimi ali nekazenskimi sankcijami ali ukrepi.

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da sankcije ali ukrepi za pravne osebe, ki so spoznane za odgovorne na podlagi člena 6 te direktive, vključujejo kazenske ali nekazenske denarne kazni, katerih znesek je sorazmeren s težo ravnanja ter individualnimi, finančnimi in drugimi okoliščinami zadevne pravne osebe, vključujejo pa lahko tudi druge kazenske ali nekazenske sankcije ali ukrepe, ki so sorazmerni s težo ravnanja, kot so tisti iz člena 14(2) Direktive (EU) 2026/1021.

V kolikor so pravne osebe spoznane za odgovorne na podlagi člena 6(1) te direktive za kazniva dejanja iz člena 4(2) in (3) te direktive, se uporablja člen 14(3) Direktive (EU) 2026/1021.“;

(6) člen 12 se spremeni:

(a) odstavki 2, 3 in 4 se nadomestijo z naslednjim:

„2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da je po storitvi kaznivih dejanj iz člena 3, člena 4(1) in člena 5, ki se kaznujejo z najvišjo predpisano kaznijo najmanj štirih let zapora, na voljo vsaj pet let za preiskavo in kazenski pregon teh kaznivih dejanj ter za sojenje in razsojanje o njih.

3. Z odstopanjem od odstavka 2 lahko države članice določijo zastaralni rok, ki je krajši od petih let, a ne manj kot tri leta, če se ta zastaralni rok v primeru posameznih dejanj lahko pretrga ali zadrži.

4. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da je po storitvi kaznivih dejanj iz člena 4(2) in (3), ki se kaznujejo z najvišjo predpisano kaznijo najmanj štirih let zapora, na voljo vsaj osem let za preiskavo in kazenski pregon teh kaznivih dejanj ter za sojenje in razsojanje o njih.“;

(b) dodajo se naslednji odstavki:

„5. Z odstopanjem od odstavka 4 lahko države članice določijo zastaralni rok, ki je krajši od osmih let, a ne manj kot pet let, če se ta zastaralni rok v primeru posameznih dejanj lahko pretrga ali zadrži.

6. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi določijo zastaralni rok najmanj petih let od datuma pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje iz člena 3, člena 4(1) in člena 5, ki omogoča izvršitev naslednjih sankcij, naloženih po tej obsodbi:

(a) sankcije več kot enega leta zapora ali alternativno

(b) sankcije zapora v primeru kaznivega dejanja, ki se kaznuje z najvišjo predpisano kaznijo najmanj štirih let zapora.

7. Z odstopanjem od odstavka 6 lahko države članice določijo zastaralni rok, ki je krajši od petih let, a ne manj kot tri leta, če se ta zastaralni rok v primeru posameznih dejanj lahko pretrga ali zadrži.

8. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi določijo zastaralni rok najmanj desetih let od datuma pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje iz člena 4(2) in (3), ki omogoča izvršitev naslednjih sankcij, naloženih po tej obsodbi:

(a) sankcije več kot enega leta zapora ali alternativno

(b) sankcije zapora v primeru kaznivega dejanja, ki se kaznuje z najvišjo predpisano kaznijo najmanj štirih let zapora.

9. Z odstopanjem od odstavka 8 lahko države članice določijo zastaralni rok, ki je krajši od desetih let, a ne manj kot pet let, če se ta rok v primeru posameznih dejanj lahko pretrga ali zadrži.“.

Člen 37

Prenos

1. Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 1. junija 2028.

V zvezi z obveznostmi na podlagi člena 20(5) in člena 21 pa države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 1. junija 2029.

2. Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

3. Države članice sporočijo Komisiji besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 38

Ocenjevanje in poročanje

1. Komisija do 1. junija 2030 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem oceni, v kolikšni meri so države članice sprejele potrebne ukrepe za uskladitev s to direktivo.

2. Komisija do 1. junija 2032 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem oceni dodano vrednost te direktive v zvezi z bojem proti korupciji, vključno z oceno člena 7 in njegovega izvajanja s strani držav članic. V tem poročilu obravnava tudi učinek te direktive na temeljne pravice in svoboščine. Na podlagi te ocene Komisija po potrebi odloči o primernih nadaljnjih ukrepih.

Člen 39

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 40

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbama.

V Strasbourgu, 29. aprila 2026

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednica	*predsednica*
R. METSOLA	M. RAOUNA